

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

КОЛИ СВІТ МОВЧИТЬ - ТЕРОР ПРОЦВІТАЄ

№8
2024

КРИЗА ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ) та Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (МФТЧХ і ЧП) – це організації, які покликані забезпечувати дотримання норм міжнародного гуманітарного права та допомагати жертвам збройних конфліктів.

Вони мають унікальні повноваження, які базуються на міжнародних договорах, угодах, у тому числі Женевських конвенціях. Однак у контексті збройного російського вторгнення в Україну, ці організації показують повну неспроможність виконувати свій мандат та адекватно реагувати на воєнні злочини.

У ЧОМУ ВИЯВЛЯЄТЬСЯ БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ МКЧХ?

ЦЕ МОВЧАННЯ НА ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЯН!

Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ) – єдина організація, яка має право доступу до місць утримання військовополонених.

Проте переважна більшість українських військовополонених за весь час свого утримання не бачила та не спілкувалася із представниками МКЧХ. Вони заявляють про це після звільнення з полону. Водночас, є гостра потреба у відвідуванні українських військовополонених, цивільних заручників на ТОТ та у РФ.

Українці потерпають від неналежних умов утримання, тортур. Порушуються всі їхні права відповідно до Женевської конвенції про поводження з військовополоненими та Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни.

Українці гинуть у неволі!

МКЧХ на це мовчить понад 10 років війни і не реагує на злочини РФ. Натомість вони мають виправдання, що у всьому винен агресор, але не роблять кроків для того, щоб змінити ситуацію!

Конкретний приклад – теракт РФ в Оленівці щодо українських військовополонених, внаслідок якого загинули понад 50 українців. Вони були підтверджені МКЧХ у російському полоні. Проте після трагедії міжнародна організація не зробила чітких і сміливих кроків, аби відвідати місце злочину та належного його розслідувати.

Зокрема, навіть коли Омбудсман України спільно з народними депутатами прибули на межу з тимчасово окупованою територією, щоб домогтися від Росії доступу до Оленівки, МКЧХ не прибули на вказане місце!

На протывагу Росії, **Україна гідно поводитьься з російськими військовополоненими**, вони утримуються відповідно до Женевської конвенції про поводження з військовополоненими. Зокрема, наша держава повністю надає доступ міжнародним організаціям до місць утримання російських військовополонених.

Перед проведенням кожного обміну працівники Офісу Омбудсманна спілкуються з полоненими росіянами, які підтверджують, що їх утримують відповідно до норм міжнародно гуманітарного права.

■ МКЧХ “ПРИКУСИЛИ ЯЗИКА”, ЩОБ НАЗВАТИ ВИНУВАТЦЯ У ЗЛОЧИНАХ!

МКЧХ не лише мовчить на злочини РФ щодо українських військовополонених. МКЧХ не називає агресора на ім'я і в інших злочинах!

12 вересня Росія здійснила артилерійський обстріл по селу Віролюбівка на Донеччині. Внаслідок цього **загинуло три штатних працівники МКЧХ, ще двоє отримали поранення**. Вони перебували у вантажівці, якою перевозили гуманітарну допомогу.

Випуск №8, 2024

У запізній реакції на цю трагедію, президентка МКЧХ жодним словом не згадала Росію. Замість того, щоб це засудити, вимагати від РФ пояснень, **МКЧХ мовчить**. У додаток до цього маємо чіткі докази: Офіс Генпрокурора встановив причетність РФ до атаки 12 вересня у селі Віролюбівка. **Світ чітко має назвати ім'я злочинця!**

■ МФТЧХ І ЧП – НЕ ЛИШЕ БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ, АЛЕ Й АДВОКАЦІЯ ІНТЕРЕСІВ АГРЕСОРА!

Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (МФТЧХ і ЧП) – найбільша організація, до складу якої входять національні товариства Червоного Хреста.

З української сторони була низка спроб комунікації з МФТЧХ і ЧП щодо діяльності Російського Товариства Червоного Хреста та їхніх злочинів проти України:

- підтримки РТЧХ агресії проти України, співпраці з табором “Артек” в Криму, на директора якого накладено санкції США та ЄС за причетність до депортації українських дітей. А також збір коштів для сімей мобілізованих російських військових і військовослужбовців РФ, підтримку кампанії з мобілізації для війни в Україні;
- незаконного привласнення РТЧХ майна Товариства Червоного Хреста України у Криму, після тимчасової окупації півострова. Українське Товариство Червоного Хреста мало на території Криму 10 приміщень у власності, загальною площею 641 квадратний метр, а також 6 автомобілів та оргтехніку для роботи персоналу. Все це майно було “окуповане” РТЧХ. За цим фактом навіть відкрите окреме кримінальне провадження;
- відвідування тимчасово окупованих територій України, зокрема ТОТ Криму, Донецької, Луганської, Херсонської й Запорізької областей. Це є порушенням статуту Федерації та визнаних державних кордонів України.

Проте нещодавно Федерація випустила звіт щодо діяльності Російського Товариства Червоного Хреста, у якому не врахувала жодного зауваження з вище перелічених, а навпаки спростувала та виправдала їх! Водночас, для того, щоб проаналізувати всі факти була створена окрема Наглядова група Правління.

Також Омбудсман України Дмитро Лубінець зустрівся з Президенткою МФТЧХ і ЧП Кейт Форбс, якій передав усі офіційні документи та матеріали, які підтверджують ймовірні злочини РТЧХ.

Зважаючи на зміст звіту:

- Федерація фактично визнала окупацію ТОТ Криму, Донецької, Луганської, Херсонської й Запорізької областей. У тексті підтверджується, що Російське Товариство Червоного Хреста відвідувало тимчасово окуповані території України. У звіті Федерація такі дії виправдала “новаторськими підходами” та “гуманітарними” цілями, проте це має бути категорично засуджено.
- У звіті відсутня інформація, що Російське Товариство Червоного Хреста викрало майно Українського Товариства Червоного Хреста у тимчасово окупованому Криму.
- Федерація не засудила участь РТЧХ у депортації та примусовому переміщенні українських дітей та їхній мілітаризації.

Таким чином міжнародна організація закрила очі на численні порушення їхнього статуту та не виключила зі свого складу Російське Товариство Червоного Хреста попри їхні ймовірні злочинні дії.

МФТЧХ І ЧП ПОВИННА ВИКЛЮЧИТИ ЗІ СВОГО СКЛАДУ РОСІЙСЬКЕ ТОВАРИСТВО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Омбудсман України Дмитро Лубінець звертає увагу міжнародних партнерів, що вони роблять внески на організацію, яка покриває російські злочини. Наразі серед найбільших донорів у 2023-му році: Європейська Комісія (93,4 мільйони швейцарських франків); Сполучені Штати Америки (83 мільйони швейцарських франків); Велика Британія (56,6 мільйони швейцарських франків); Швейцарія (38 мільйони швейцарських франків); Нідерланди (50,6 мільйони швейцарських франків); Канада (49,4 мільйони швейцарських франків) та інші.

Відповідно до звіту, оприлюдненого на сайті МФТЧХ і ЧП за 2019-2023 роки у розділі Main donors

Омбудсман вважає, що необхідно збільшити фінансування національного товариства Червоного Хреста України та реалізації додаткових програм захисту українців. Адже наразі донори витрачають свої кошти, щоб фінансувати злочинні дії Російського Товариства Червоного Хреста!

Важливо акцентувати, що РТЧХ не виконує свою місію нейтральної гуманітарної організації. Є чіткі докази щодо цього.

Наголошуємо, що РТЧХ має працювати лише на власній території! Це закріплено у статуті Міжнародної Федерації Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. Тобто, якщо Російське Товариство Червоного Хреста працює на ТОТ України – це порушення статуту Федерації та порушення державних кордонів України.

ТОТ України – це українська територія! Інші держави світу визнали державні кордони відповідно до Конституції України, статуту ООН, міждержавних і міжнародних договорів та угод.

Тому Російське Товариство Червоного Хреста мають виключити з Міжнародної Федерації Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця за порушення.

Міжнародну емблему Червоного Хреста використовують у злочинних цілях!

3672 УКРАЇНЦІВ ПОВЕРНУЛИ з російської неволі, з них 168 цивільних

Продовжуємо працювати задля імплементації 4 пункту Формули миру Президента України, за який відповідає Омбудсман України. Це повернення всіх депортованих і примусово переміщених дітей, незаконно утримуваних цивільних осіб та військовополонених.

У вересні відбулося 2 обміни військовополоненими.

13 вересня вдалося повернути **49 українців додому**. Це воїни Збройних Сил України, Національної гвардії, Національної поліції, Державної прикордонної служби, а також наші цивільні люди. Звільнили і частину захисників та захисниць "Азовсталі". Вперше за довгий час вдалося повернути жінок – **23 українки вдома!**

#RussiasATerroristState

Однією з повернутих була **Леніс Умерова**. 26-річну кримську татарку повернули в Україну після майже двох років незаконного утримання РФ.

Її затримали на російсько-грузинському кордоні, коли жінка їхала в окупований Крим задля догляду за хворим батьком.

14 вересня на Батьківщину повернулися ще 103 українці. Серед звільнених — оборонці 36 бригади морської піхоти, Нацгвардії, прикордонники, представники спецпідрозділу “Кракен”. Також є представники Нацполу та тероборони, ДСНС, підрозділів ЗСУ. **Переважна більшість звільнених — люди, які утримувалися з перших днів війни.**

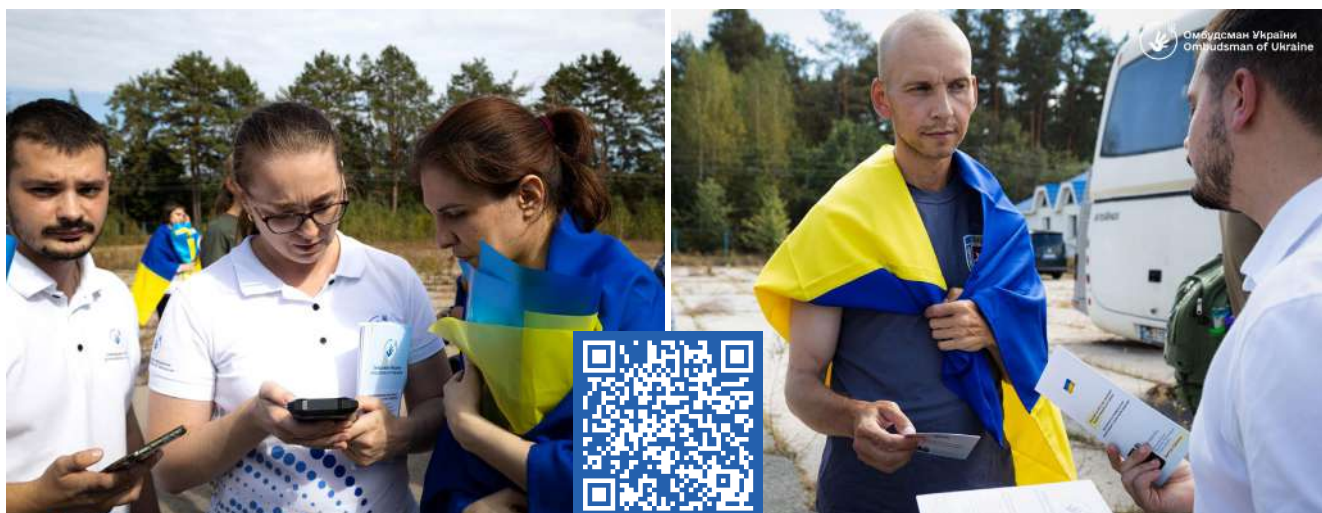
Звільнений з полону вперше за довгий час обійняв свою кохану та маленького сина.

Випуск №8, 2024

На місці обмінів завжди працюють співробітники Офісу Омбудсману з метою контролю дотримання прав людини відповідно до міжнародного гуманітарного права та Женевських конвенцій. Наші співробітники фіксують у якому стані звільнені повертаються в Україну та інформують їх про їхні права.

Повернені потребують серйозної реабілітації, адже за час перебування у полоні стан їхнього здоров'я значно погіршився.

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Порівняння того, у якому стані повертаються додому українські та російські військовополонені

ПОВЕРТАЄМО ДІТЕЙ НА РІДНУ ЗЕМЛЮ!

З початку повномасштабного вторгнення **вдалося повернути 973 дитини** з території Росії та тимчасово окупованих територій України (станом на 9 жовтня 2024 року).

27 вересня в Україну повернули 9 дітей, а також 20-річного хлопця – рідного брата одного з неповнолітніх. Повернення відбулося в межах реалізації затвердженого плану дій Президента України Bring Kids Back UA. Посередником у цьому процесі виступив Катар.

Вік повернутих від 13 до 17 років. Деяких дітей росіяни вивезли з Олешківського дитячого будинку-інтернату. Є діти з інвалідністю та важкими захворюваннями. Також у деяких загинули батьки, їх повернули до бабусі й дідуся.

Україна готова до повернення кожного і надаватиме всю необхідну допомогу.

КОМУНІКУЄМО З РІДНИМИ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ТА ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ ОБОРОНЦІВ УКРАЇНИ

У вересні Офіс Омбудсмана провів 4 зустрічі у Києві та Одесі, які відвідало **понад 700 членів родин** військовополонених та зниклих безвісти Захисників України.

Дмитро Лубінець спільно з представниками держорганів України розповів про комунікацію з російською стороною, передачу листів та підтвердження факту полону.

Уповноважений наголосив, що у процесах обмінів немає юридичної відмінності між зниклими безвісти та тими, хто має статус військовополонених.

Близько 40% повернутих з полону – це особи, які мали статус зниклих безвісти за особливих обставин і не були підтверджені МКЧХ”, – зазначив Уповноважений під час зустрічі в Одесі.

■ ПОВЕРТАЄМО НАШИХ ГРОМАДЯН З ТОТ на підконтрольну Уряду України територію

7 вересня завдяки скоординованим зусиллям нашого Офісу та партнерів, зокрема Карітас України, ще **двох громадян** вдалося повернути на підконтрольну Уряду України територію.

Допомоги потребували дві жінки похилого віку, які залишилися на ТОТ Херсонщини. Через загальну ситуацію з безпекою вони не могли виїхати самостійно. Після звернення рідних, ми оперативно організували безпечне перевезення жінок на підконтрольну територію України, де вони возз'єдналися з родичами.

10 вересня вдалося повернути ще одну жінку похилого віку, яка через стан здоров'я не могла самостійно пересуватися, тому перебувала на території тимчасово окупованої Херсонщини.

До Уповноваженого звернулися рідні жінки. Офіс Омбудсмена спільно з партнерами оперативно організував безпечне перевезення жінки на підконтрольну Уряду України територію. Жінка уже з родиною і отримує належну допомогу.

Юрій Ковбаса

Представник Уповноваженого з прав людини в системі органів сектору безпеки й оборони
kovbasa@ombudsman.gov.ua

БЕЗПЕКА ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ – ПОНАД УСЕ!

Уповноважений взяв участь у Саміті Перших Леді та Джентльменів, що відбувся 12 вересня. Обговорювали безпеку дітей під час війни. У своєму виступі Омбудсман зосередився на воєнних злочинах, які Росія чинить проти українських дітей: викрадення, насильницьке переміщення, всиновлення у російські сім'ї, зміна особистих даних в нових документах маленьких українців. Ці злочини порушують не тільки міжнародне право, але й основоположні права дитини на життя, сім'ю та безпеку.

Міжнародна спільнота має посилити зусилля для припинення порушень і забезпечити справедливість для постраждалих дітей та їхніх родин.

#RussiasATerroristState

ПОВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ: увага до цієї теми має бути прикута завжди!

У Центрі захисту прав дитини Омбудсман України зустрівся із Першими Леді та Джентльменами Гватемали, Фінляндії, Словенії, Литви, Естонії, Сербії і Данії, а також Послом доброї волі ООН та американським актором Майклом Дугласом і його сином.

Під час зустрічі розповіли про злочини росіян проти дітей: вбивства і каліцтва, сексуальне насильство і депортацію. **Депортація і примусове переміщення – це чітко спланована кампанія геноциду для знищення в української ідентичності дітей.**

Дмитро Лубінець розповів про міжнародну взаємодію щодо повернення українських дітей. Основним посередником є Катар. Також активно працює **Міжнародна коаліція за повернення українських дітей, до якої долучилося вже 40 країн.**

Ірина Суслова

Представник Уповноваженого з прав дитини

suslova@ombudsman.gov.ua

ДІТИ З ТОТ УКРАЇНИ ПОВИННІ МАТИ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ЯКІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ

За участі Омбудсмана України відбулося Установче засідання робочої групи з підготовки Концепції доступу до права на освіту молоді з тимчасово окупованих територій України. Концепція направлена на забезпечення рівних можливостей для отримання якісної освіти для молоді з ТОТ, і сприяти їхній успішній інтеграції в освітню сферу. Діти з ТОТ України повинні мати можливість приїжджати на території, котрі контролює український Уряд, та вступати до навчальних закладів.

За статистикою кількість дітей з ТОТ, які вступають в українські заклади освіти, зменшується з кожним роком. Дмитро Лубінець нагадав, що з 2016 року в Україні започаткували спрощену систему вступу для осіб з тимчасово окупованих територій через освітні центри “Крим-Україна” та “Донбас-Україна”. Омбудсман також підкреслив важливість інформаційної підтримки та роз’яснювальної роботи серед молоді з тимчасово окупованих територій та їхніх родин.

Ми повинні зробити все можливе, щоб вступників ставало все більше. Створення сприятливих умов для навчання та соціальної інтеграції є ключовим фактором у процесі повернення молодих людей до українського освітнього простору”, – зазначив Уповноважений.

Ольга Алтуніна

Представник Уповноваженого з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України
altuninaom@ombudsman.gov.ua

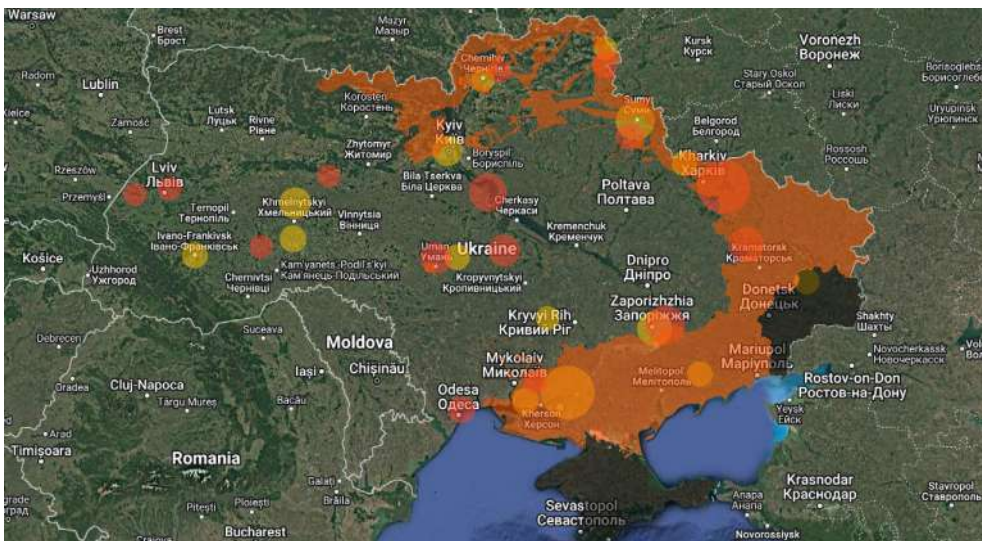

РОСІЇ СКОЇЛА В УКРАЇНІ ПОНАД 4700 ЕКОЛОГІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ НА 64 МЛРД ДОЛАРІВ

РФ систематично порушує Женевські конвенції, які забороняють застосовувати методи ведення військових дій, що мають на меті завдати серйозної шкоди довкіллю. Офіс Генпрокурора України розслідує **280 кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів проти довкілля, 15 з яких за фактами екоциду.**

Наразі Україна є найбільш замінованою державою світу: близько 142 тисячі км² вважаються потенційно замінованими.

Інтерактивна мапа територій, які потенційно можуть бути забруднені вибухонебезпечними предметами

#RussiaIsATerroristState

Росіяни замінують все, включно з будинками цивільних. Вони використовують так звані протипіхотні фугасні міни, які заборонені Оттавською конвенцією.

З 24 лютого 2022 року від мін та вибухонебезпечних залишків війни постраждало **1030 цивільних, з них 309 загинуло.**

Одна з найвразливіших категорій населення, які можуть постраждати від мін, — це діти. **За менш ніж 2 роки міни та інші вибухонебезпечні предмети спричинили 116 жертв серед дітей.**

Фото: ЮНІСЕФ

16-річний Ярослав з Харківщини отримав травматичну ампутацію стопи після мінної травми

ЗБИТКИ УКРАЇНИ СТАНОВЛЯТЬ ПОНАД 11 МІЛЬЯРДІВ ДОЛАРІВ ЩОРІЧНО через міни та інші вибухонебезпечні предмети

За даними дослідження Tony Blair Institute проведеного спільно із Міністерством економіки України це становить понад 5% ВВП України у 2021 році.

Фото: Libkos

Випуск №8, 2024

Через замінування Україна втрачає близько \$4 млрд експорту агропродукції щорічно.

Україна активно працює над розмінуваннями. На початку цього року понад 100 тис. гектарів земель уже обстежили і майже 500 тис. вибухових пристроїв знешкодили.

Однак масштаби забруднення залишаються надзвичайно складним викликом.

Фото: ДСНС України

Найбільшою потребою для України на сьогодні є забезпечення спеціалістів належним обладнанням та засобами.

Олена Колобродова

Представник Уповноваженого з соціальних та економічних прав
kolobrodova@ombudsman.gov.ua

КЛЮЧОВЕ СЛОВО
для України сьогодні – це

СВОБОДА

#RussiasATerroristState

■ ОБ'ЄДНАНІ ЗІ СВІТОМ ЗАДЛЯ ПОВЕРНЕННЯ КРИМУ ТА УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН

11 вересня у Києві відбувся **Четвертий саміт Міжнародної Кримської платформи**. Омбудсман України Дмитро Лубінець мав виступ на панелі **“Звільнення кримських цивільних заручників як один із пріоритетів імплементації Формули миру”**. Розповів, зокрема, що:

- на ТОТ Криму окупанти незаконно **ув'язнили 218 осіб**, з яких **132 – кримські татари** (станом на 30 вересня 2024 року);
- Росія затримує українців та представників корінних народів у Криму з метою придушити спротив окупації та знищити ідентичність наших громадян.

■ **Уповноважений закликав національні парламенти країн світу визнати дії РФ геноцидом та сприяти звільненню українців.**

Репутація демократичних країн – це їхні конкретні кроки, щоб зупинити агресора.

СИЛА ПРАВА ПОВИННА ПЕРЕМОГТИ ПРАВО СИЛИ: Росію виключили вже з третьої міжнародної організації

25 вересня на позачерговому засіданні Генеральної Асамблеї Асоціації омбудсманів Середземномор'я **схвалили рішення про виключення російського омбудсмана зі свого складу.**

Причиною стали систематичні порушення Статуту Асоціації, зокрема активне поширення дезінформації від імені та на користь уряду Російської Федерації, порушення принципів нейтральності та етичності.

Це вже третя організація омбудсманів, яка виключила Росію: найпершим це зробив Міжнародний інститут омбудсманів у серпні 2022 року, а у квітні 2023 року – Європейська мережа національних захисних інституцій.

Країна-терорист не повинна мати право голосу на світовій арені.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ – КЛЮЧОВЕ ПИТАННЯ

Делегація Офісу Омбудсмана у вересні мала робочу поїздку до Молдови. На Міжнародній конференції **“Механізми захисту прав людини в Європейському союзі та роль національних інституцій з прав людини”** розповіли про роботу нашої інституції в контексті євроінтеграції.

Офіс Омбудсмана:

- постійно бере участь у Діалозі між Україною та ЄС, що реалізується відповідно до статті 4 Угоди про асоціацію з ЄС;
- залучений до підготовки матеріалів до двосторонніх зустрічей України та Єврокомісії;
- бере участь у підготовці Дорожньої карти за сферою “Верховенство права”.

Пріоритетний напрямок роботи – імплементація 4 пункту Формули миру.

- Закликали присутніх долучатися до проєктів у межах **Міжнародної коаліції за повернення українських дітей** та продовжувати підтримку України.

Михайло Спасов

Представник Уповноваженого з міжнародного співробітництва та європейської інтеграції
spasov@ombudsman.gov.ua

ПРАВА НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ І КОРИННИХ НАРОДІВ: 75 рекомендацій для органів державної влади

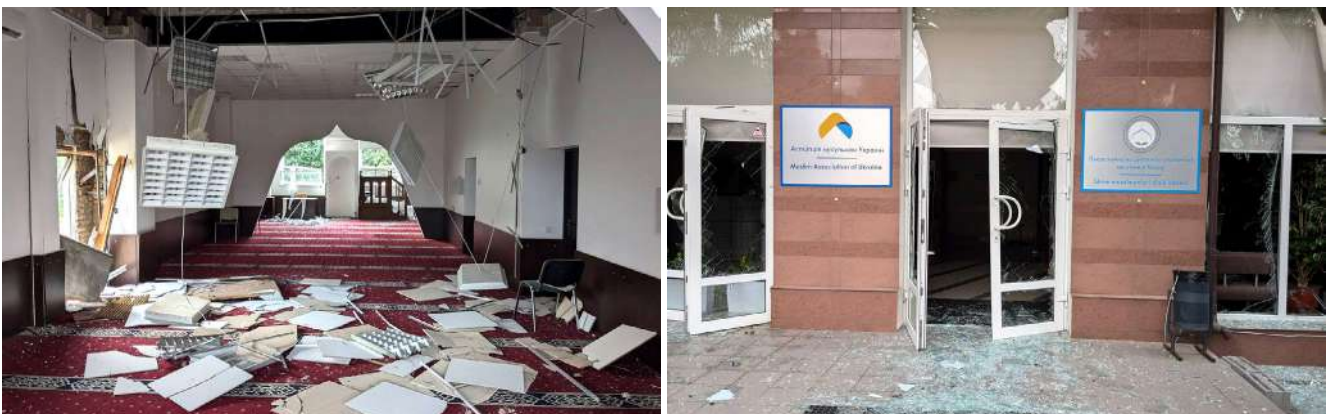
5 вересня Омбудсман України презентував Спеціальну доповідь щодо дотримання прав національних меншин (спільнот) та корінних народів в умовах збройної агресії РФ проти України. Доповідь підготували за результатами моніторингових візитів і спільного дослідження Офісу Омбудсмана та Ради Європи.

Забезпечення прав національних спільнот – це одна із семи рекомендацій Європейської комісії України. Офіс Омбудсмана слідкуватиме за виконанням наданих рекомендацій.

Також наша інституція працює над створенням першого в Україні Центру національних меншин (спільнот) та корінних народів України. Один із результатів заходу – це направлення листа щодо ініціювання Указу Президента з відзначення Дня міжнаціональної злагоди в Україні.

ПОРУШЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ПРАВ: росіяни пошкодили Ісламський культурний центр та мечеть

Внаслідок російського ракетного удару 2 вересня пошкоджені зазнав Ісламський культурний центр та його мечеть. Росія ігнорує той факт, що релігійні та культурні об'єкти мають особливий статус у конфліктних ситуаціях, і такі дії є неприпустимими в цивілізованому світі.

Це систематичні порушення прав людини, релігійних свобод і основних принципів міжнародного гуманітарного права. Дмитро Лубінець направив лист до Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні з метою привернення уваги міжнародної спільноти до порушень РФ та фіксації цих злочинів.

■ СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО, ПОВ'ЯЗАНЕ З КОНФЛІКТОМ, є одним із найжорстокіших порушень прав людини

■ Починаючи з 2014 року окупанти систематично використовують СНПК, як елемент геноцидної політики.

З початку повномасштабної військової агресії РФ, Офіс Генерального прокурора України зафіксував **316 фактів СНПК**. Реальна кількість таких злочинів може бути значно більша.

Постраждалими стають жінки, чоловіки, люди похилого віку та навіть діти. Найменший вік офіційно зафіксованої жертви СНПК – **4 роки**, вік найстаршої жертви – **82 роки**.

Офіс Омбудсмана України активно займається питанням захисту жертв СНПК. Представник Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів входить до складу Наглядової ради Пілотного проєкту з Невідкладних проміжних репарацій для постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. Цей проєкт реалізується Глобальним фондом тих, хто пережив насильство.

25 вересня 2024 року відбувся воркшоп на тему **“Вдосконалення алгоритмів надання допомоги постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК)”**. Омбудсман України був одним з організаторів заходу.

В межах заходу обговорювались нові підходи до захисту прав постраждалих, включно з невідкладними репараціями та особливостями обробки персональних даних.

■ **Особливу увагу приділили комплексному підходу до надання допомоги постраждалим від СНПК та особливостям комунікації з ними.**

Захід також включав практичні сесії та психологічні тренінги, зокрема обговорювали забезпечення психоемоційної підтримки постраждалих. Учасники мали можливість поглибити знання щодо практичних кейсів та отримати рекомендації для подальшої роботи.

Олександр Осіпов

Представник Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів
osipov@ombudsman.gov.ua

■ НЕНАЛЕЖНЕ ДОКУМЕНТУВАННЯ фактів катувань і жорстокого поводження у закладах з надання психіатричної допомоги

За результатами відвідувань національного превентивного механізму (НПМ) місць несвободи, зокрема закладів з надання психіатричної допомоги, **виявлені численні порушення документування фактів катувань.**

Минулого року за рекомендацією Офісу Омбудсману провели робочу нараду в МОЗ із представниками державних та правоохоронних органів. За її результатами внесли зміни до наказу МОЗ №110, який регулює заповнення окремої форми лікарем після проведеного огляду людини та виявлення у неї тілесних ушкоджень.

Однак, попри ці зміни, НПМ продовжував неодноразово встановлювати порушення документування випадків тілесних ушкоджень у закладах з надання психіатричної допомоги. Дмитро Лубінець звернувся до ОВА, КМВА з вимогою забезпечити ознайомлення медичних працівників та працівників закладів соцзахисту з відповідними нормативно-правовими актами, а також – **забезпечити контроль за неухильним додержанням вимог законодавства.**

■ НПМ: ПРАВА НЕПОВНОЛІТНІХ МАЮТЬ БУТИ ДОТРИМАНІ

Працівники Офісу Омбудсману у Дніпропетровській області здійснили моніторинговий візит до Дніпровської установи виконання покарань №4. Під час візиту увагу зосередили на питаннях додержання прав та інтересів дітей в установі. В день відвідування в установі перебувало 1 458 осіб, з яких 12 неповнолітніх.

Монітори встановили, що камерні приміщення, в яких утримуються неповнолітні, відремонтовані, достатньо освітлені, облаштовані новими меблями. Неповнолітні відвідують в установі офлайн-уроки, які проводять вчителі з Дніпровського ліцею №91. Діти мають можливість займатись спортом, відвідувати бібліотеку та проводити вільний час за розпорядком, граючи в настільні ігри. З ними працює психолог, проводяться різні заходи та змагання. Водночас під час моніторингу виявлені певні недоліки та порушення, які потребують усунення. **За результатами візиту підготовлений звіт.**

Віталій Нікулін

Представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи
nikulini@ombudsman.gov.ua

ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ ПАЦІЄНТІВ МАЮТЬ БУТИ ЗАХИЩЕНІ

Офіс Омбудсмана України спільно з проектом Ради Європи “Підтримка впровадження європейських стандартів захисту прав людини в Україні” 13 вересня провели презентацію результатів **аналітичного дослідження щодо обробки персональних даних у сфері охорони здоров’я, а також Рекомендацій Уповноваженого** Верховної Ради України з прав людини щодо деяких питань практичного застосування законодавства про захист персональних даних під час обробки персональних даних у сфері охорони здоров’я.

У рекомендаціях висвітлені питання щодо:

- підстав для обробки персональних даних;
- повідомлення суб’єкта персональних даних;
- повідомлень, які підлягають направленню Уповноваженому;
- забезпечення права пацієнта на доступ до персональних даних про нього, зокрема, медичної інформації та копій медичної документації;
- забезпечення права членів сім’ї пацієнта на ознайомлення з висновками щодо причин смерті пацієнта;
- затвердження порядку обробки персональних даних;
- захисту персональних даних від випадкових втрати або знищення, від незаконної обробки, у тому числі незаконного знищення чи доступу до персональних даних.

Також за участю представників Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, представників державних органів, суб’єктів господарювання у сфері надання медичних послуг, експертів, представників академічної спільноти **обговорили із зацікавленими сторонами найбільш розповсюджені порушення прав людини під час обробки персональних даних у сфері охорони здоров’я та запровадження механізмів їх попередження відповідно до міжнародних стандартів.**

*Забезпечення права кожного громадянина на доступ і захист персональних даних у сфері охорони здоров’я є ключовим аспектом дотримання прав людини та прозорості медичних процесів”, – зазначила **Юлія Деркаченко.***

Юлія Деркаченко

Представник Уповноваженого
з інформаційних прав

derkachenko@ombudsman.gov.ua

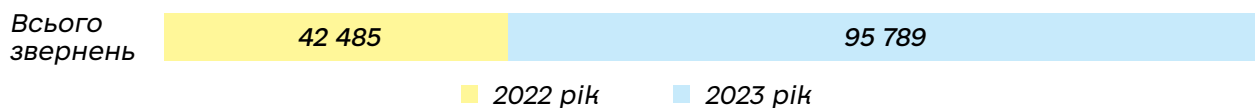

КІЛЬКІСТЬ ЗВЕРНЕНЬ ДО ОФІСУ ОМБУДСМАНА РОСТЕ ЩОРОКУ

Дмитро Лубінець провів робочу зустріч у межах проекту “Відновлення та відповідальність через права людини “ПравоЗахист”. USAID спільно з Американською асоціацією юристів запустили даний проєкт з ціллю допомогти українцям в адаптації та відновленні в ході подолання наслідків російського вторгнення.

Уповноважений наголосив, що **з кожним роком зростає кількість звернень громадян** до нашого Офісу. У 2022 році до нас надійшло 42 485 звернень, у 2023 році – 95 796, **а цьогоріч прогнозуємо ще більшу цифру.**

Учасники обговорили виклики та потреби нашої інституції й громадських правозахисних організацій, що виникають при реалізації захисту прав людини в Україні.

Дмитро Лубінець повідомив учасникам зустрічі, що Офіс Омбудсману відкритий до співпраці, готовий надавати свої майданчики для проведення правозахисних заходів.

ЗАХИЩАЄМО ПРАВО НА НАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ

До Уповноваженого звернувся громадянин щодо невиконання рішення суду, яким зобов'язали ГУ НГУ затвердити рішення щодо розподілу житлової площі для заявника і членів його сім'ї.

У межах відкритого провадження Уповноваженого відновили право громадянина на виконання рішення суду: **внаслідок цього йому видали ордер на двокімнатну квартиру.**

Андрій Овсієнко

Представник Уповноваженого в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України

ovsienko@ombudsman.gov.ua

ООН: АТАКИ НА ЕНЕРГОСИСТЕМУ УКРАЇНИ Є ВОЄННИМ ЗЛОЧИНОМ

та потенційно — злочином проти людства

Фото: Libkos

Фото: Genya Savilov/AFP via Getty Images

У вересні Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні опублікувала бюлетень “Атаки на енергетичну інфраструктуру України: Шкода цивільному населенню”. У ньому повідомляється, що **РФ мала чітку мету завдати шкоди або знищити українську енергосистему.**

- Від березня 2024 року унаслідок атак на об'єкти енергетики загинуло щонайменше 18 людей, в тому числі 1 дитина. Щонайменше 84 цивільних отримали поранення.
- У липні 49% опитаних на кордоні повідомили, що виїжджають через енергетичну кризу.
- Через відключення електроенергії щомісяця діти втрачають від 78 до 311 мільйонів годин навчання.
- Дефіцит електроенергії може призвести до відключень взимку від 4 до 18 годин на добу.

ООН закликає допомагати Україні відновлювати потужності, надавати гуманітарну допомогу, підтримувати зусилля щодо притягнення до відповідальності за порушення МГП.

ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА МАЄ ЙТИ РЕАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Інакше — це стане “зеленим світлом” для всіх тоталітарних режимів світу, а ресурси демократичних країн, які зараз йдуть на добробут населення, будуть йти на оборону.

У вересні, окрім ракет, Росія застосувала для атак на Україну рекордну кількість дронів-камікадзе “Шахед” за весь час війни — **1339 одиниць**. Від них загинула й зазнала травмувань велика кількість цивільних.

Випуск №8, 2024

Під час масованої ракетної атаки **4 вересня**, росіяни вбили у Львові майже всю сім'ю – матір і трьох дочок. Живим залишився лише батько.

24 вересня РФ здійснила масований авіаудар по Харкову, влучивши у житловий будинок. Загинуло 5 людей, 28 отримали поранення.

#RussiasATerroristState

28 вересня росіяни вдарили по лікарні в Сумах. Коли на місце приїхали рятувальники та поліція, РФ здійснила повторний удар. Загинуло 10 людей.

ЛЮДИ – ЦЕ НАЙЦІННІШЕ!

Росія масштабно порушує права людини в Україні!

3 672

осіб, звільнених з російського полону

з НИХ →

168

цивільних

≈ 55 000

осіб зниклих безвісти за особливих обставин та незаконно позбавлених особистої свободи внаслідок збройної агресії РФ проти України

*Дані з Реєстру зниклих безвісти за особливих обставин

11 973

вбитих мирних жителів

25 943

поранених мирних жителів

*За інформацією Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні

577

загиблих дітей

*За даними інформаційної платформи «Діти Війни»

1 631

поранених дітей

1 965

зниклих дітей

19 546

дітей, депортованих до РФ, та/або примусово переміщених на ТОТ

973

дітей Україна повернула (в тому числі з ТОТ)

з НИХ →

388

депортованих дітей, за даними інформаційної платформи «Діти Війни»

4.7
млн

осіб стали ВПО

6.5
млн

осіб отримали прихисток за кордоном

Випуск №8, 2024

ОБСТРІЛИ ЦИВІЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

РФ руйнує житлові будинки, заклади освіти та медицини

3 798

зруйнованих і пошкоджених закладів освіти

*За даними сайту saveschools.in.ua

з НИХ →

1 313

зруйнованих і пошкоджених дитсадків

1 900

зруйнованих і пошкоджених об'єктів закладів охорони здоров'я

з НИХ →

428

лікарні
352
амбулаторії

630

зруйнованих релігійних споруд

2 003

зруйнованих об'єктів культури

≈ 250 000

зруйнованих або пошкоджених будинків

≈ 142 тисяч кв. км

території України вважаються потенційно замінованими

*Дані станом на початок жовтня 2024 року

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини

✉ lubinets@ombudsman.gov.ua

Гаряча лінія Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини: **0 800 50 17 20**
електронна пошта: hotline@ombudsman.gov.ua

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Російська Федерація та всі злочинці, яких вона направила в Україну,
понесуть найсуворішу відповідальність за зло, яке вони вчинили.

Україна ретельно документує кожен злочин і кожную жорстокість.
Усі винні, безсумнівно, будуть покарані.

Ми ніколи не забудемо і не пробачимо. Як і світ.

#StandWithUkraine

Чат-бот «Омбудсман України»

– можливість швидко й зручно отримати відповіді на актуальні запитання. В ньому зібрані важливу інформацію в 17 категоріях.

Зокрема, тут можуть отримати відповіді щодо своїх прав військові, внутрішньо переміщені особи, родини з дітьми. Є й категорія для людей, які перебувають на тимчасово окупованій території або ж примусово депортовані.

Запускайте чат-бот:

@ukraine_ombudsman_bot

